



## **Forum Ecclesiasticum**

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

**Leuren, Peter**

**Moguntiae, 1720**

Quæst. 148. Quis præter Parochum sit ordinarius valens assistere Matrimoniis & dare licentiam.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)



decernis majore parte anni morari, animo postea ad proprium domicilium remigrandi, ut contingit in scholaribus, mercatoribus, mercenariis locantibus suas operas; quia ex tali habitatione acquiritur quasi domicilium, ibique conveniri quis potest juxta *L. heres absens. ff. de judic. & L. 2. c. ubi de crimine agi oportet*. Habitatio autem constituens quasi domicilium sufficiens est ad constituendum Parochianum. Arg. *c. fin. de Parochiis*. & praxis recepta, quâ scholaribus & mercenariis diu habitantibus in Parochia aliqua solus illius Parochus ministrat Sacramenta Eucharistiæ extremæ unctionis. Ita tenent Sanch. *L. 3. d. 23. an. 12*. Gutt. *de matr. c. 63. an. 13*. Castrop. *p. 13. §. 9. n. 9*. contra Pont. *L. 5. c. 15. §. 1*. docentem illum quoque esse Parochum proprium ad contrahendum matrimonium, in cuius Parochia quis moratur etiam transeunter; eò quòd & is sit proprius Parochus peregrinorum, aliorumque hospitem respectu Eucharistiæ, & confessionis Sacramenta ministranda. Quam sententiam nullam habere probabilitatis speciem, ait Castrop. eò quòd repugnet receptæ praxi, & secum vehat gravissima incommoda, dum quilibet fugiens sui domicilii Parochum, contrahere posset matrimonium coram Parocho cujusque loci. Quòd autem Parochus commorantibus in sua Parochia vel illac transeuntibus peregrinis ministrare possit dicta Sacramenta, id fit ex speciali delegatione Papæ in favorem peregrinorum ob horum Sacramentorum necessitatem. Porro non requiritur, ut quis de facto habitet in tali Parochia, sed satis esse, quòd dicto animo commorandi majore parte anni ibi habitare incipiat, astringit Castrop. *n. 10*. cum Sanch. *l. c. n. 14*. neque inconveniens sit, posse aliquem contrahere coram duplici Parocho, uno domicilii propriè talis, & alio diurnæ habitationis seu quasi domicilii, sicut ab iisdem suscipere potest Sacramenta Confessionis, & Eucharistiæ. Sanch. *d. 24. nu. 5*. Castrop. *cit. n. 10*. Gutt. *c. 64. n. 4*.

2. Resp. secundò: Illorum, qui nec domicilium propriè tale, nec quasi tale habent, sed modò hic, modò illic subsistunt, & hinc inde vagantur, Parochus proprius est, in cuius Parochia transeunter demorantur. Sanch. *d. 25. n. 23*. Castrop. *n. 11*. Gutt. *d. 25. n. 2. & 14*. qui idem censent de iis, qui deserto domicilio proprio, ad novum acquirendum extra civitatem illam proficiscuntur; eò quòd, dum sunt in via, censendi sint vagi, vel quasi vagi. Ubi illud notandum diligenter, Parochum sub peccato mortali teneri prius petere ab ordinario suo licentiam tales vagos copulandi juxta Trident. *sess. 24. c. 7*. quod ipsum verum esse, etiam si unus tantum contrahentium sit vagus, notat cum Sanch. *l. c.* & Gutt. *l. c. n. 8*. Castrop. *l. c.* qui pariter notant in ordine ad obligationem illam, petendi veniam, illum non censeri vagum, qui ex una Parochia vel oppido domicilium mutavit, & in aliam Parochiam transit, animo non ibi permanendi, sed habitationem commodiorem inquirendi; cum is notus sit in Parochia, in qua diu habitavit; adeoque ibi fieri possint denunciations, cessetque finis, ob quem Trident. præcipit Parochis, ne vagos copulent sine licentia ordinarii.

3. Resp. tertio: Parochus proprius Hæreticorum in ordine ad assistendum licitè eorum matrimonii est Parochus Catholicus, in cuius Parochia degunt, cum id non sit prohibitum illi, neque ratione communicationis cum Hæreticis; quia hi non sunt vitandi post *extrav. ad evitanda*, neque in facris, neque in politicis, nisi sint nominatim de-

nuntiari; neque propter irreverentiam, quæ infertur Sacramento, quod Hæretici indignè recipiunt; cum Parochus non sit minister hujus Sacramenti. Laym. *L. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 5*. Et ex eo Pith. *n. 21*.

*Quæst. 148. Quis præter Parochum sit ordinarius valens assistere matrimonii, & dare licentiam.*

Resp. Est imprimis Papa respectu omnium Christi fidelium. Dein Legatus Papæ in provincia suæ legationis; quia potest in ea, quæ Episcopus. Sanch. *L. 3. d. 28. n. 8*. Gutt. *d. 66. n. 10*. Castrop. *p. 11. n. 1*. Pith. *l. c. n. 20*. Tertio Cardinales respectu subditorum Ecclesiæ sui tituli; cum ibi habeant jurisdictionem quasi Episcopalem. Nav. *L. 4. consl. cit. de sponsalibus. consl. 47*. Castrop. *l. c.* Gutt. *n. 9*. Sanch. *n. 7*. Quarto Archiepiscopus respectu subditorum suæ Archidiecesis; non verò respectu subditorum suorum suffraganeorum; quia non est ordinarius illorum, nec jurisdictionem in eos habet. Castrop. Pith. *l. c. cit. nisi dum actu visitaret suffraganeos; censetur enim eo tempore ordinarius*. Sanch. *n. 3. & 4*. Suar. *Tom. 4. in 3. p. d. 25. f. 1. n. 14*. Castrop. *l. c.* Vel etiam dum extra tempus visitationis, denegat ab Episcopo licentiâ, causa ad eum devoluta per appellationem, tunc enim causâ cognitâ latâque sententiâ, cui locus appellationis non est, poterit ei matrimonio assistere, vel licentiam assistendi concedere alteri. Sanch. *L. 3. d. 28. n. 4*. Gutt. *c. 66. n. 3*. Castrop. *l. c.* Quinto Episcopus, ut constat, Sexto Prælati alii habentes territorium proprium, in quo jurisdictionem quasi Episcopalem privativè ad Episcopum exercent, etiam in subditos sæculares; cum & hi respectu suorum subditorum veniant nomine ordinarii. Sanch. *n. 6*. Gutt. *n. 6*. Pith. *n. 20*. Castrop. *cit. n. 1*. Septimò Vicarius Generalis Episcopi in spiritualibus, etiam sine speciali mandato Episcopi, per seipsum assistere potest matrimonio sibi subditorum; quia & ipse est ordinarius, habetque unam eandemque cum Episcopo jurisdictionem. Barb. *de pot. Episc. alleg. 32. n. 117*. Gutt. *n. 12*. Castrop. *n. 3*. Pith. *l. c.* Sanch. *L. 3. d. 29. n. 18*. Pont. *L. 5. c. 11. n. 1*. Posse & illum per se ipsum assistere matrimonio, non secus ac Parochus, etsi Sacerdos non sit, astringit Barb. *l. c.* & quem citat, Pont. *l. c. n. 17*. contra Sayr. Nav. Genedo & alios apud Barb. ad quos accedit *c. de Luca ad Trident. d. 26. n. 20*. Potest sententia Barbosa firmari ex hoc, quòd non minus sit ordinarius quàm Parochus, & sit Parochus Parochorum totius diecesis sicut Episcopus. Poterit quoque sine speciali mandato Episcopi, & licet Sacerdos non sit, dare alteri (modò Sacerdos sit) facultatem assistendi matrimonii; quia, ut dictum, venit nomine ordinarii. Castrop. Sanch. *l. c. cit.* Barb. *nu. 177. c. de Luca, l. c.* & sic habet praxis quotidiana. Unde jam etiam Vicarius foraneus, quia non est ordinarius, nisi fortè sit Parochus, assistere per tenet matrimonio, aut licentiam ad hoc concedere alteri, nisi sit id specialiter commissum. Castrop. *l. c. n. 4*. Sanch. *l. 3. d. 29. num. 20*. Gutt. *c. 67. nu. 16*. Octavo Capitulum sede vacante; cum in omni jurisdictione succedat Episcopo. Sanch. *d. 28. nu. 5*. Pont. *l. 5. c. 10. n. 4*. Barb. *l. c. p. 2. alleg. 32. n. 132*. Pith. Castrop. *l. c. cit.* Ac denique Vicarius Capituli sede vacante, Castrop. *l. c. n. 4*. Dian. *p. 8. tr. 8. resol. 49*. Pont. *l. c.* Et posse illum, etsi Sacerdos non sit, assistere eidem per seipsum non minus quàm Parochum



chum aut Vicarium Episcopi, eadem ratione firmari videtur, nempe quod exerceat ordinariam & episcopalem jurisdictionem, & sit Ordinarius & parochus parochorum.

*Quaest. 149. Qui & qualiter possint condere ac debeant licentiam assistendi matrimonio.*

**1.** Resp. primò præter dicta *quæst. præced.* Parochus & quilibet ordinarius, qui per se potest assistere matrimonio, id potest. Item vice-parochus ad breve tempus constitutus; eò quod licet sit delegatus, est tamen delegatus ad universitatem causarum, adeoque unam saltem alteramve causam sub delegare potest, *c. cum causam, de appell.* Alium verò vice curatum constituere nequit ralis delegatus, nisi consuetudo aliud absteineat; in quo casu iste vicecuratus concedere potest licentiam assistendi, eò quod tunc non sit delegatus à delegato, sed ab ordinario tacente & consentiente tali consuetudini, ut per absentiam vice curatus alius ad breve tempus substituatur, ita tenent Castrop. §. 12. n. 8. Sanch. d. 31. n. 15.

**2.** Resp. ad secundum primò: Potest licentia illa concedi absque scripto verborenis & generaliter (uti ea concessa censetur, dum committitur Sacerdoti, ut exerceat omnia parochi munia) eò quod Concilium exigat solum licentiam, non addendo; *in scripto aut in particulari.* Sanch. l. 3. d. 35. n. 10. Pont. l. 5. c. 29. n. 12. Castrop. §. 12. n. 1. Farin. vol. 4. pag. 67. testans sic decisum à Congreg. Cardin. Hanc licentiam censeri concessam, facta concessione administrandi omnia Sacramenta; eo quod parochus non administret Sacramentum matrimonii, negant Cöninck. d. 27. du. 3. n. 30. Henriq. l. 11. c. 3. n. 5. Hurtad. d. 5. diff. 11. n. 37. Affirmant è contra; eò quod, licet parochus non sit minister hujus Sacramenti in rigore, improprietè tamen & vulgo censetur minister illius, quatenus ejus præsentia nomine Ecclesie matrimonii administrationi est necessaria. Castrop. l. c. cum Farinac. attestante id quoque decisum à Cong. Card.

**3.** Resp. ad secundum secundò: Valet hæc licentia, etsi metu vel dolo extorta; eò quod jure illa non irritetur, dum nihil per eam conceditur tali Sacerdoti, quod in ejus dominium transit, sed solum ejus assistentiæ valor, ut matrimonium firmet. Sanch. l. 3. d. 39. n. 13. Gutt. c. 69. n. 14. Hurtad. diff. 11. in fine Castrop. n. 2.

**4.** Resp. tertio: licentiam tacitam sufficere negant. Menoch. de arb. cas. 453. Henriq. l. 11. c. 3. n. 5. Cevall. in qq. commun. q. 604. n. 114. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gl. 47. n. 52. restans sic decisum à S. Cong. his verbis: *non sufficit tacita licentia, quæ resultat ex tolerantia.* Distinguunt Sanch. l. 3. d. 35. n. 20. Pont. l. c. n. 1. Hurtad. num. 38. Castrop. n. 4. ita ut velint sufficere licentiam tacitam de præsentè, quam parochus concedere censetur, videns Sacerdotem nomine suo disponere se ad assistendum matrimonio, dum facile impedire posset; cum tacitus hic consensus sufficienter signo illo externo expressus sit vera licentia antecedens matrimonium. Negant verò de licentia tacita subsequente matrimonium, quæ vocatur ratihabitio de futuro; eò quod vel sic non fiat coram habentelicerentiam à parochi, sed coram eo, qui habiturus esset, si peteret, & præsumit assistentiam suam parochi non fore ingratam. Neque obstat, quòd aliàs ratihabitio retrorahatur

R. P. Lewr. Jur. Can. Lib. IV.

& mandato æquiparetur; cum id tantum verum sit dum actus pendet ex sola voluntate mandantis; contractus autem matrimonialis pendet à multis, scilicet à consensu contrahentium, & testium, parochi aut alterius Sacerdotis de licentia parochi assistentia, quæ cum non adit, sed solum ejus dandæ spes & præsumptio, actus est invalidus, adeoque nequit cum voluntate parochi tantum reddi validus postea; quod autem Sacramenta Eucharistiæ & extremæ unctionis administrari possint ab alio sub tali ratihabitio futura, inde est, quia non agitur de iis administrandis validè, sed licitè tantum, adeoque necesse non est, ut licentia præcedat administrationem, sed sufficit probabilis præsumptio futuræ; ita Castrop. l. c. n. 5.

**5.** Resp. quartò licentia hæc concessa in generali vel particulari, ut valeat, debet constare concessionario; cum sit quoddam quasi privilegium, & quædam quasi donatio, quæ non prodest, nisi acceptetur; acceptari autem nequeat, nisi agnoscat. Porro dum licentia illa peritur per nuncium, petentem non posse validè assistere matrimonio, antequam sciat illam datam, & à nuncio suo acceptatam, censent Hurtad. cit. diff. 13. Pont. cit. c. 29. num. 8. contrarium, nempe posse illum eà licentia data & acceptata validè uti, etsi non sciat eam datam & acceptatam, tenent Sanch. d. 36. n. 2. Cöninck. d. 27. du. 3. n. 3. Castrop. n. 6. eò quod cujuslibet beneficii, privilegii, dispensationis, facultatis, gratiæ concessio à puncto acceptationis facta à nuncio specialiter ad id destinato habeat effectum, ut DD. communiter colligunt ex *c. si tibi absent. de præb. in 6.* quòd autem concessionarius eà uti nequeat licitè, per accidens est, quod valorem licentiæ non impedit; de cætero Sacerdotem regulariter non debere credere affirmantibus datam licentiam assistendi (nisi fortè affirmans tantæ esset auctoritatis, ut omnis fraudis suspicio abesset, maxime si velint contrahere sine denunciationibus) ob gravissima aliàs exinde oriiri solita incommoda, monent Sanch. l. 3. d. 37. n. 2. Pont. l. 5. c. 29. n. 8. Castrop. n. 7. & c.

**6.** Resp. quindò: Dum prohibitum parochi dare licentiam, etsi eam det illicitè, erit tamen valida (nisi fortè prohibitioni adjectum decretum irritans. Sanch. l. 3. d. 31. n. 1. testans sic decisum à Congreg. Card.) Gutt. c. 67. per tot. Castrop. n. 9. arg. c. 2. de mat. contract. contra interdic. Eccles. Idem sentit Castrop. dum licentia data sub onere præmittendi denunciations, aliamve diligentiam in indagazione impedimenti præstandi, dum hæc omissa; eò quod censendum id non præcipi in vi conditionis, à qua dependeat valor licentiæ, sed oneris & obligationis, maxime si præcipiatur diligentia, quam jus commune postulat.

**7.** Resp. sextò: Licentia hæc data non censetur revocata, donec per epistolam vel certum nuncium significata sit ei, cui facta Sanch. l. 3. d. 36. n. 9. Cöninck. l. c. n. 32. Castrop. num. 10. Et si quis post matrimonium opponit, licentiam revocatam fuisse, aut etiam Sacerdotem eà caruisse, credi non debet, nisi probetur. Castrop. l. c. ex Mascard. de prob. concl. 982.

*Quaest. 150. An in parochi, ut validè ac licitè assistat matrimonio, requiratur Sacerdotium, carentia censurarum, & ut verè sit parochus.*

**1.** Resp. ad primum negativè Sanch. l. 3. d. 20. n. 3. Castrop. p. 10. §. 10. n. 2. Pith. n. 17. Gutt. de mat. c. 62. num. 16. decretum enim illud

L

Trid.